

Handläggare
Pia-Marit Ekström
Telefon: 08-50831915**Till**
Kulturnämnden
2025-09-30

Motion om att utreda och säkerställa goda livsvillkor för HBTQI-personer inom stadens äldreomsorg (KS 2025/640)

Svar på remiss från kommunstyrelsen.

Förvaltningens förslag till beslut

1. Kulturnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har bett kulturnämnden att yttra sig över motion av Jan Jönsson och Anne-Lie Elfén (båda L) om att utreda och säkerställa goda livsvillkor för hbtqi -personer inom stadens äldreomsorg. Motionen föreslår en utredning av situationen för äldre hbtqi-personer inom äldreomsorgen, deras livsvillkor och hälsa. Det föreslås även att staden i sina upphandlingar av äldreomsorg ställer krav på hbtqi-kompetens samt säkerställer att verksamheter inom hemtjänst och äldreboenden arbetar utifrån ett tydligt hbtqi-perspektiv. Staden föreslås även utreda hur tid och resurser kan avsättas för att personal inom äldreomsorgen ska få möjlighet till kontinuerlig utbildning i bemötande, likabehandling och hbtqi-frågor, samt säkerställa att ett hbtqi-perspektiv ingår i relevanta utbildningsinsatser.

Kulturförvaltningen arbetar utifrån målet att ge alla stockholmare lika möjligheter att ta del av och skapa kultur. Utgångspunkten för all verksamhet som kulturförvaltningen bedriver är att den ska vara inkluderande och ta hänsyn till alla invånares lika rättigheter. Under kommande år ska alla förvaltningar och bolag inom staden implementera Stockholms stads nya program för de mänskliga rättigheterna och den tillhörande handlingsplanen för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter. Kulturförvaltningens förhoppning är att dessa dokument ytterligare ska stärka stadens arbete för att säkra hbtqi-personers rättigheter.

Ärendet

Kommunstyrelsen har bett kulturnämnden att yttra sig över en motion av Jan Jönsson och Anne-Lie Elfven (båda L) om att utreda och säkerställa goda livsvillkor för hbtqi -personer inom stadens äldreomsorg.

Motionärerna skriver att flera aktuella rapporter vittnar om en utbredd oro bland äldre hbtqi-personer inför att bli beroende av vård och omsorg. Det finns en rädsla inom gruppen för att möta diskriminering eller okunskap. Intresseorganisationer har också påpekat att äldreomsorgen många gånger saknar både kunskap, riktlinjer och rutiner för att kunna ge ett tryggt och respektfullt bemötande.

Med anledning av detta föreslår de:

1. Att Stockholm stad genomför en utredning av situationen för äldre hbtqi-personer inom äldreomsorgen, deras livsvillkor och hälsa.
2. Att staden i sina upphandlingar av äldreomsorg ställer krav på hbtqi-kompetens och säkerställer att verksamheter inom hemtjänst och äldreboenden arbetar utifrån ett tydligt hbtqi-perspektiv,
3. Att staden utreder hur tid och resurser kan avsättas för att personal inom äldreomsorgen ska få möjlighet till kontinuerlig utbildning i bemötande, likabehandling och hbtqi-frågor, samt säkerställer att ett hbtqi-perspektiv ingår i relevanta utbildningsinsatser.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kulturstragiska staben på kulturförvaltningen i samråd med äldreförvaltningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Cirka 16 procent av stadens befolkning är 65 år eller äldre, och andelen 80 år och äldre ökar. Som en följd av detta blir målgruppen äldre en allt viktigare målgrupp för kulturförvaltningens arbete.

Kulturförvaltningen arbetar utifrån målet att ge alla stockholmare lika möjligheter att ta del av och skapa kultur. Förvaltningen erbjuder ett anpassat och tillgängligt kulturutbud för de äldre som har svårt att ta del av stadens breda kulturutbud på egen hand. Kulturförvaltningen arbetar även löpande för att främja hbtqi-personers rättigheter genom kompetensutveckling av personal och inom ramen för den verksamhet som förvaltningen erbjuder invånarna. Utgångspunkten för all verksamhet som

kulturförvaltningen bedriver är att den ska vara inkluderande och ta hänsyn till alla invånares lika rättigheter.

Inom ramen för satsningen *Kultur för äldre* arbetar kulturförvaltningen tillsammans med äldreförvaltningen för att erbjuda socialt och kulturellt innehåll inom äldreomsorgen. Kulturförvaltningen förmedlar här kulturprogram till äldre på omsorgsboenden, servicehus, mötesplatser eller träffpunkter samt till dagverksamheter för äldre i hela staden. Arbetet bedrivs i linje med intentioner i den nationella värdegrunden för äldreomsorgen: att äldre personer ska få leva ett värdigt liv och känna välbefinnande samt ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra. Återrapporteringen visar på mycket hög nöjdhet och intresset från verksamheterna inom äldreomsorgen har hittills varit stort.

Kulturutbudet inom kultur för äldre utvecklas och anpassas till målgruppens behov, bland annat genom en enkätundersökning till verksamheterna. Här finns möjlighet att fånga upp äldre hbtqi-personers specifika önskemål och behov. Detta bygger dock på att personalen inom äldreomsorgen har rätt kompetens för att identifiera och fånga upp målgruppens särskilda behov.

Utifrån kontakter med äldreförvaltningen vet kulturförvaltningen att det redan idag genomförs ett flertal insatser inom äldreomsorgen för att integrera ett hbtqi-perspektiv i verksamheterna. Samtidigt är det viktigt att fortsätta arbeta för en ökad kunskap och förståelse för hbtqi -personers situation i äldreomsorgen och med insatser inom verksamhetsutvecklingen.

Under kommande år ska alla förvaltningar och bolag inom staden implementera Stockholms stads nya program för de mänskliga rättigheterna och den tillhörande handlingsplanen för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter. Kulturförvaltningens förhoppning är att dessa dokument ytterligare ska stärka stadens arbete för att säkra hbtqi-personers rättigheter. Ett mål i förslaget till handlingsplan för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter som nu är ute på remiss, är att verksamheter som möter medborgare ska ha god kunskap om hbtqi-personers upplevelser av stadens välfärd och service. Stadens verksamheter ska arbeta med enkäter, intervjuer och referensgrupper för att särskilt fånga hbtqi-personers behov och erfarenheter.

Maria Jansén
Förvaltningschef
Kulturförvaltningen

Patrik Liljegren
Avdelningschef
Kulturförvaltningen

Bilagor

1. Remiss av Motion om att utreda och säkerställa goda livsvillkor för HBTQI-personer inom stadens äldreomsorg.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Jansén, Förvaltningschef	2025-09-18
Patrik Liljegren, Avdelningschef	2025-09-18